

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. *Маргарита Иванова Чинова*, д.ю.н., професионално направление 3.6. „Право” по научната специалност „Наказателен процес”, преподавател в Бургаския свободен университет, Център по юридически науки

назначена със заповед № ЛС – 161 от 01.06.2018 г. на ректора на Бургаския свободен университет за вътрешен член на научно жури по конкурс за доцент с единствен кандидат *Христо Павлов Павлов*, професионално направление 3.6. „Право” по научната специалност „Криминалистика”.

В настоящия конкурс гл. ас. д-р Христо Павлов участва с хабилитационния труд – *Методика за разследване на терористични актове с взривни устройства*, издание на БСУ, 2018 г.

Трудът отговаря на нормативните изисквания за получаването на академичната длъжност „доцент“. Направени са теоретични обобщения и са дадени разрешения на научни и научноприложни проблеми, които съответстват на съвременните постижения и представляват принос за науката, както се изисква по Закона за развитието на академичния състав в Република България.

Темата е изключително актуална, като се има предвид огромната заплаха от терористични актове за цялото човечество, трудностите при разкриването на извършителите и във връзка с борбата с тази престъпност. В българската правна литература, тази тема все още не е разработена, публикувани са отделни статии, но само по някои въпроси на терористичните актове. Всъщност, това е първият монографичен труд, посветен на тази тематика. Това обстоятелство, само по себе си, е съществен приносен момент.

Поставени са на анализ теоретичните и практическите наказателнопроцесуални и криминалистични проблеми, които възникват при разследването на терористични актове с взривни устройства, а също и дефинирането на основните възможности за тяхното решаване. Направените изводи и теоретико-приложни обобщения са полезни и важни за теорията, практиката и законодателството.

С оглед темата на монографичната разработка, проблемът е изследван в три основни аспекта. На първо място, последователно са анализирани основните елементи, които се включват в криминалистичната характеристика на терористичните актове с взривни устройства. На второ място, ценно за досъдебната дейност е изследването на редица въпроси, свързани със спецификите при образуването на наказателното производство, изграждането на версии и планирането на разследването. И на трето място, което всъщност е сред най-важните проблеми – анализът

на тактическите особености на неотложните процесуално-следствени действия при разследване на този вид терористични актове, като огледа, разпита, претърсването и изземването.

При оценката на рецензирания труд могат да се открият няколко направления, които са определящи за неговата теоретична и практическа значимост и които могат да се оценят като *конкретни научни приноси*.

* В първата глава на монографията, на базата на извършен анализ на различните научни становища и на практико-приложната дейност, са предложени и подробно анализирани отделните елементи на криминалистичната характеристика на терористичните актове с взривни устройства. Най-ценното е, че към всяка група са представени отделни примерни програми за действие, което е от особена важност за практико-приложната дейност.

* От важно значение е и друг обобщен извод, който е и подробно аргументиран – свързаните с терористичните актове материални следи, в зависимост от времето и характера на тяхното образуване, са разделени условно и анализирани в пет самостоятелни групи.

* Изследвана е самата същност на терористичното формирование или организация, като е обоснована тезата, че те представляват организирана престъпна група със специфични за нея характеристики. Приносни моменти се откриват във връзка с изследването, посветено на личността на терориста-самоубиец. От друга страна жертвите на терористичните актове са обобщени и анализирани в различни групи, съобразно различни класификационни критерии.

* Полезна от теоретична, а най-вече и от практическа гледна точка е представената обща програма, която включва система от логически свързани типови задачи, насочени към изследването на престъпното събитие.

* Обобщени са различните тактически подходи за извършване на огледа на местопроизшествието, като е препоръчано прилагането на метода на „часовниковия циферблат“. Основателно е и затова звучи убедително направеното предложение огледът да бъде фиксиран посредством метода за изготвяне на компютърно-сферични панорами. При това успешно може да се приложи и използваният в други държави 3D скенер.

* Полезен е и анализираният проблем за състава на групата, която трябва да присъства по време на претърсването и изземването. Удачно е поставен и въпросът за задължителното присъствие на поемни лица. В тази връзка е направено предложение законодателят да изключи задължителното участие на граждани при различните действия по разследването, когато е налице реална опасност за здравето или за живота им.

Към рецензирания труд могат да се направят и някои *бележки* и *препоръки*:

Основната ми препоръка е за разширяване на изследването в някои негови части. Необходимо е да се проучи и анализира, и спецификата на последващите следствени действия при разследването на терористични актове с взривни устройства, като например разпознаването, разпита на обвиняем, очните ставки и т.н.

В настоящия конкурс са представени за рецензиране и *три статии*, *три доклада* и *едно учебно помагало*.

* Статията – *Назначаване на експертизи при разследване на терористични актове с взривни устройства* не е повторение на хабилитационния труд. В нея са анализирани най-често назначаваните съдебни експертизи при разследването на този вид терористични актове. Полезен за практикуващите юристи е предложеният каталог от въпроси, на които може да даде отговор всяка експертиза и които са систематизирани и обособени в отделни групи.

* В статията – *Тактика на претърсването и изземването при разследване на терористични актове* е акцентирано върху подготвителния етап на претърсването, като са обобщени и отделните негови моменти. Анализирани са и някои особености на претърсването на помещения и на лица.

* В статията – *Проблеми на прехода от вероятност към достоверност при разкриването на обективната истина при разследването* са изследвани понятията „вариантност“, „вероятност“ и „достоверност“ при разследването. Достоверността и вероятността са разгледани от гносеологична, логическа и информационна гледна точка.

* В доклада – *The use of new technologies in forensic facial reconstruction* са представени няколко не напълно изследвани възможности за използването на 3D скенера и 3D принтера за извършване на криминалистична реконструкция на лице по открит череп, с помощта на които устройства значително ще се облекчи процесът на реконструкция на лицето.

* В доклада – *Problems in organizing forensic science expertise in Bulgaria* са представени някои от основните проблеми при организацията на съдебните експертизи в Република България. Обосновано е виждането, че разрешаването на проблемите на експертизата може да се постигне посредством радикална промяна на съществуващата нормативна уредба.

* В доклада – *Using special scientific computer knowledge in cyber crimes investigation* е изследвана ролята на компютърния специалист за качествено и ефективно протичане на разследването на компютърни престъпления. Представени са различните възможности за участие на този

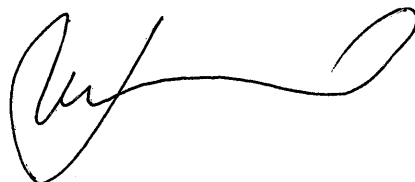
специалист – от образуването на досъдебно производство, до приключване на разследването.

* В учебното помагало – *Перспективи пред обучението по криминалистика* е акцентирано върху разработването и внедряването в процеса на обучение на различни софтуерни продукти, което би имало положително влияние върху ефективното протичане на този процес.

Предвид изложеното, в **заключение:**

Давам на научната и преподавателска дейност на гл. ас. д-р Христо Павлов Павлов висока положителна оценка. Като имам предвид цялостното му научно творчество и преподавателска дейност, считам че те отговарят на изискванията, предвидени в Закона за развитието на академичния състав в Република България за заемане на академичната длъжност – доцент. Поради това си позволявам убедено да препоръчам, Христо Павлов Павлов да бъде избран на академичната длъжност „доцент“, професионално направление 3.6. „Право“ по научната специалност „Криминалистика“.

Изготвил становището:
проф. д.ю.н. М. Чинова

25.07.2018 г.